

“Образ в серці такий несучу...”

/Літературно-музична композиція для учнів 5-9 класів зі вшанування жінки-матері за творами Василя Симоненка/

Сцена прикрашена вишитими рушниками і плакатом, на якому слова

В. Симоненка:

«Можна вибрати друга і по духу брата,

Та не можна рідну матір вибирати”.

Звучить пісня “Сива ластівка” у виконанні Ніни Матвієнко. <https://www.youtube.com/watch?v=mqv9qlsUp2M>

Ведучий. В хаті сонячній промінь косо

На долівку ляга з вікна...

Твої чорні шовкові коси

Припорошила вже сивина.

Легкі зморшки обличчя вкрили –

Це життя трудового плід.

Але в кожному русі – сила,

В очах юності видно слід.

Я таку тебе завжди бачу,

Образ в серці такий несучу –

Материнську любов гарячу

І твоєї душі красу.

Я хотів би,

як ти, прожити,

Щоб не тліти,

а завжди горіть,

Щоб уміти,

як ти, любити,

Ненавидіть, як ти,

уміть.

Ведуча. Ці чудові рядки присвятив великий син України, геніальний поет Василь Андрійович Симоненко своїй матері. Проте, слухаючи вірш, кожен із нас бачить у своїй уяві рідне обличчя своєї мами, чи може бабусі, тієї жінки, з образом якої пов'язані поняття сім'я, родина, домашній затишок, теплий хліб на столі і рушник, вишитий жіночими руками.

Ведучий. Ті лагідні, теплі руки пам'ятаємо ми ще з дитинства. Вони годували нас, ростили, берегли, втирали наші сльози і

колихали нашу колиску.

Звучить мелодія колискової.

<https://www.youtube.com/watch?v=XyLLd1co8h4> Затихає.

Ведуча. Мріють крилами з туману лебеді рожеві,

Сиплють ночі у лимани зорі сургучеві.

Заглядає в шибку казка сивими очима,

Материнська добра ласка в неї за плечима.

Ой біжи, біжи досадо, не вертай до хати,

Не пущу тебе колиску синову гойдати,

Припливайте до колиски, лебеді, як мрії,

Опустіться, тихі зорі, синові під вії.

Ведучий. Натруджені руки і неспокійне серце української жінки. Скільки довелось їм витерпіти у своєму нелегкому житті. Згадаймо Велику Вітчизняну війну, коли чорне крило фашистської навали закрило небо над нашою рідною землею.

Всі, хто вмів тримати зброю в руках, воювали. А жінки і орали, і сіяли, і косили, і молотили, і мололи на жорнах оте зерно, щоб нагодувати малих і старих.

Ведуча. Натуга на руках,

від втоми чорних,

здувала жили,

ніби мотузки.

Каміння клацало зубами

в жорнах,

жувало жовті зерна на друзки.

І сялось не борошно,

а мука...

При тьмяному мигтінні каганця

жіночі ніжні

материнські руки

тягли за ручку

камінь без кінця.

Журливо мліли очі сумовиті,

І борошно

Мов біла кров лилось...

Це все було

в двадцятому столітті,

що грозами над нами пронеслось.

**Ведучий. Одвічна жіноча помічниця і супутниця – українська
піч пам'ятає, як з того борошна випікались смачні**

паляниці. **Давайте на кілька хвилин
перенесемось у стару селянську хату і уявимо, як біля печі
порається господиня.**

I-й читець: Лиже полум'я жовте черево,

Важкувато сопе димар,

Галасує від болю дерево,

Піднімаючись димом до хмар.

Бубоняць рогачі і кочерги –

Щось пригадують з давнини:

I чекають покійно черги

Засмаглілі горшки й чавуни.

2-й читець: З тітки полум'я сон злизало,

Тітка гладить рукою глек,

Теплий ватяник зав'язала

На застужений свій поперек

Біга тітка із кухні в сіни,

З-під повітки заносить дров –

З них струмує жовтаво-синя

Віковічна печаль дібров.

I-й читець: Звично грюкають мляві двері,

Піч гуде і димить у світ –

Скільки в пащу цій ненажері

Тітка вкинула кращих літ!

Сновигають по зморшках думи,

На щоках танцює вогонь,

Сажа в'їлася чорним глумом

У пелюстки її долонь.

2-й читець: Біля печі вона, мов бранець,

Слугувала під шурх спідниць,

Віддавала дівочий рум'янець

Чистоті смачних паляниць...

Менше ми гіркоти нестимем,

Стане ближчою наша мета,

Як не будуть у небо димом

Підніматись жіночі літа.

Ведуча. Так, біля печі проходили кращі жіночі літа. Піч допомагала обігріти і нагодувати, висушити материнські сльози

за тими, хто не повернувся з війни. А скільки їх не повернулося!
! Про них нагадують обеліски і пам'ятники ... Але немає пам'ятника вдовам, жінкам високої краси вірності, які виконали останній заповіт чоловіків – вивели в люди дітей. Але немає пам'ятників матерям, що й нині втрачають на війні своїх синів і дочок. Низький Вам уклін і наша довічна шана.

Звучить пісня «Повертайся живим» Сестри Тельнюк та Kozak System

<https://www.youtube.com/watch?v=t4ZKm89RJIs>

Мелодія затихає.

3-й читець: У баби Онисі було три сини.

У баби Онисі синів нема.

На кожній її волосині

морозом тріщить зима

Я горя на світі застав багато,

Страшнішого ж горя нема,

ніж те, коли старість мати

в домівці стрічає сама.

Немає такої біди і муки,

ніж сумно з-під сивих брів

дивитись щодня, як внуки

ростуть без своїх батьків.

За те, що ми в космос знялися,

що нині здорові й живі,

я пам'ятник бабі Онисі

воздвиг би на площі в Москві.

Щоб знали майбутні предтечі

в щасливій і гордій добі:

їх горе на утлії плечі

Онися взяла собі

Щоб подвиг її над землею

у бронзі дзвенів віки,

щоб всі, ідучи повз неї,

знімали в пошані шапки.

Ведучий. Отака вона – наша українська жінка: мудра і добра, відчайдушна і працьовита. Була і залишається берегинею домашнього затишку. І на превеликий жаль, досьгодні повинна своєю нелегкою працею на рівні з чоловіками підтримувати добробут сім'ї, ростити дітей, проводити синів на захист України, лікувати їхні рани, оплакувати їхні смерті. Скільки українських жінок у важкий для України час стали волонтерками і, жертвуючи своїм часом, здоров'ям, безпекою, допомагають українським бійцям вистояти проти агресора. А як би нам хотілось дорогі наші бабусі і мами, дружини і сестри, щоб Ваші руки частіше відпочивали, а обличчя були усміхненими і щасливими.

І – й читець: Увійшла вайлуvато в сіни,

з хати віє нудьга

й самота.

у руках засміявся віник –

спритно валянки обміта.

Тупотить

об долівку ногами

і мороз вибива

з рукавиць.

З нею

в хату ввірвався гамір,

ошалілий сміх сніговиць.

2-й читець: Мов воскресли

принишклі діти –

тупіт, лемент,

вищання й писк.

Місяць хоче,

мабуть, погрітись –

суне в шибку

свій блідий диск.

Заглядає, цікавий,

у миску:

що ви з'їли таке смішне,

що од вашого

реготу й писку

тягне в хату

Із неба мене?

І-й читець: Хлюпа щастя

дзвінкою хвилею,

ніби тут вікувало воно –

не життя тобі,

а Ідилія,

як в поганих книжках

чи в кіно.

Де фотографи?

Де поети?

Нуте, хлопці, сюди скоріш!

Можна знімок утнуть

до газети

І жахливо веселий вірш.

Застрибають веселі цифри

у ґрунтовно важких статтях,

та не встане

з словесних вихрів

многотрудне її життя.

2-й читець: Ви мовчанкою соромливою

постараєтесь обминуть,

що в доярки цієї

щасливої

руки й ноги

вночі гудуть.

І чи прийде

під ваші кашкети

блискавицею думка дзвінка:

в космос крещуть ото

не ракети,

але пружні цівки молока.

А для неї

це зовсім не диво

бо збагнула давно таке:

справді зараз вона щаслива,

тільки ж щастя яке важке...!

Ведуча. Проте, дивлячись на всі труднощі життя, українська жінка залишається ніжною і жіночою, милою і красивою, такою, що викликає натхнення композиторів, художників і поетів. Її духовне багатство і невичерпна щедрість передається дітям з покоління в покоління, живить наші душі і серця тією невидимою силою, що допомагає нам жити.

Ведучий. Благословенна щедрість! Все від неї,

Від щедрості думок, сердець і рук.

Краса сповита матір'ю-землею

Від щедрості страждань її і мук.

І ми народжені од щедрості любові,

Нас годувала щедрість матерів.

Ми теж її вихлюпувать готові

Із душ своїх, мов рибу з ятерів.

**Ведуча. Вшануймо ж сьогодні і вклонімося ще раз
жінці-матері, що увібрала в себе риси матері-землі, святині,
матері-України.**

**Ведучий. Бо вона достойна такої поваги і любові, яку виразив
у своїх віршах Василь Симоненко.**

5-й читець: Задивлюсь у твої зіниці

Голубі й тривожні, ніби рань.

Крешуть в них червоні блискавиці

Революцій, бунтів і повстань.

Україно! Ти для мене – диво!

І нехай пливе за роком рік,

Буду, мамо горда і вродлива,

З тебе дививутися повік.

Ради тебе перли в душі сію,

Ради тебе мислю і творю –

Хай мовчать Америки й Росії.

Коли я з тобою говорю!

Одійдіть, недруги лукаві!

Друзі, зачекайте на путі!

Маю я святе синівське право

З матір'ю побуть на самоті.

Рідко, нене, згадую про тебе,

Дні занадто куці та малі –

Ще не всі чорти живуть на небі,

Ходить їх до біса по землі.

Україно! Ти – моя молитва,

Ти моя розпука вікова.

Гримотить над світом люта битва

За твоє життя, твої права.

Хай палають хмари бурякові,

Хай сичать образи – все одно

Я проллюся крапелькою крові

На твоє священне знамено.

Звучить пісня “Виростеш ти, сину...” муз. А. Пашкевича сл.

В. Симоненка. <https://www.youtube.com/watch?v=hsNd3A9XxM0>

Список використаних творів В. Симоненка

/За збірником Симоненко В. Лебеді материнства. - Дніпропетровськ: Промінь, 1989/

1. Матері

2. Лебеді материнства

3. Жорна

4. Піч

5. Баба Онися

6. Дума про щастя

7. “Благословенна щедрість! Все від неї...”

8. Україні.

Підготувала:

Наталія Онофрійчук, завідувач науково-методичним відділом

Рівненської обласної бібліотеки для дітей.